

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

IX. Magnitudo animi, divinaq[ue] fiducia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

fui, & de seipso suisque rebus abiectè demisseque sentientem. Itaque, ut immodicos sui aestimatores, qui per humilitatis simulationem, aut propter nobilitatem maiorum suorum, in honore haberi vellent, nequibat cōcoquere; sic verè humiles, seq; ac sua contemnētes, quanquā infimæ fortis homines, eximiè diligebat.

CAPVT IX.

Magnitudo animi, diuinæq; fiducia.

NE c verò hæc Francisci humilitas eius abiiciebat mentem, quominus auderet alta spectare, ingentiaque conari; sed nixus Deo, nihil arduum, nihil nimis amplum ducens, immensa quadam magnitudine animi maxima quæq; moliebatur. Vbicunque enim diuinus honor ageretur, nulli cedebat difficultati periculoſe. ita nihil moliebatur, quod non efficeret; nihil inchoabat, quod non absolueret. Est hoc ferriorem Dei proprium, ut apud seipſos humiles & abiecti, in diuinis negotijs mirè fortes sint atque constantes. Hæc altitudo animi, difficultatumque & periculorum contemptio, passim eminent in eius vita; & quidē sæpe communis fortitudinis tantoperè vſatum excedit modum, ut temeritas
cense-

censerī posset, nisi diuinis magis quàm
 humanis consilijs auxiliisque niteretur.
 Nam & Trauaricoricensi itinere, quod
 per medīos erat hostes, manifestum peri-
 culum adire visus est; & longè manife-
 stius cū Mauricæ incolis teritate insi-
 gnibus excolendis animum adiecit, nulla
 alia re aduersus barbarorum infestissi-
 morumque hominum rabiem, nisi Dei
 fiducia, armatus. In Iaponiam quoque,
 vltimam Orientis regionem, piratico ve-
 ctus lembo ire sustinuit, securus pericu-
 lorū, quæ ab amicissimis peritissimisque
 hominibus & plurima denunciabatur, &
 maxima. Qua de re ad Præpositum Pro-
 uincialē Lusitaniæ scripsit ipse his verbis:
 Obstupescunt studiosi mei omnes, & a-
 mici, quòd tam longinquum ac pericu-
 losum suscipere iter non verear. Multa
 mihi tempestatum, syrtium, piratarum
 pericula proponunt. Cæterū haud paulo
 magis ego illos inuicē obstupesco, quòd
 tam exiguam habeant Dei fiduciam, cu-
 ius illa omnia in ditione sunt, ac potesta-
 te. Equidem cum Dei nutu atque impe-
 rio omnia gubernari certò sciam; nihil *Nihil me-*
 omninò metuo, præter ipsum Deum; ne *tuit præ-*
 scilicet is de mea, in suo obsequio reli- *ter Deo.*
 gionisque studio, negligentia inertiaque
 meritas exigat pœnas. Quocirca reliquos
 terro-

terro-

» terrores, discrimina, ærumnas, cruces, ni-
 » hil admodum pertimesco. Vnum quippe
 » timeo rerum omnium effectorem ac mo-
 » deratorem Deum; quod res cætera,
 » quamuis noxiæ, non nisi quatenus ille fi-
 » nit, nocere hominibus queant. Mirum
 quantum ille spei in diuina reponeret o-
 pe. Itaque Dei vnus præsidio per tot ma-
 ris terræque discrimina, per tot gentes ser-
 mone moribusque dissonas, ad vltima
 Orientis penetrauit; Oceanoque toties re-
 mēso, Christianis mysterijs feras ac bar-
 baras instituit gentes, mitigauitque. Nec
 verò vnquam illum Dei tefellit fiducia;
 sed hostium, tempestatum, cæterarum-
 que cladum periculis semper exemit.
 Atque, vt mittam cætera, quæ suis locis
 exposuimus, in Iaponicorum fretorum

*Barbaro-
rum sagit-
tis peti-
tus.*

*Ter nau-
fragium
fecit.*

*Periculis
varijs ere-
ptus.*

*Crucis a-
mor.*

traiectu, non semel, cum peteretur bar-
 barorum sagittis, tela omnia, Deo pro-
 pulsante, innoxia ceciderunt. In mari Mo-
 lucico ter naufragium fecit; at semel ta-
 bulæ incubans, biduum, triduumque flucti-
 bus impune iactatus, euasit. Armatum in
 se Saracenorum furorem effugit, plures
 dies in proxima latitans sylua. Venena
 quoque, non solum tela hostium, elusit,
 & mari piratarum, terrâ latronum, sapif-
 simè vitauit occurfus. Quanquã ille Dei
 amore ardens, ærumnarum periculo-

rua-

rumque non contemptor modò, sed etiam amator fuit. Itaque patiendi auidus, in ipsis incommodis ac periculis Deum enixè precabatur, ne his ipsum eriperet malis, nisi ad maiora mala diuinæ gloriæ causa reseruaret. Igitur diuino numine egregiæ illius virtuti indulgente, ærumnis pariter ac meritis cumulatus est, haud minore Christi approbatione, quàm lætitia sua. In difficillima porrò Sinarū expeditione sui similis fuit. Cùm enim in Sinarum fines (vt antè diximus) insinuare se sine capitis aut seruitutis periculo peregrinus nemo posset, pari pœna aduenæ introeunti & aduenam inuehenti constituta; tamen Deo viæ consiliq; auctore satis confusus, Sinæ mercatoris fidei, quæ non minùs anceps ac periculosa erat, quàm ipse Sinarum introitus, suum credere caput decreuerat. Super ea re ipse in epistola ad Franciscum Peren Malacam ita scripsit: Duo mihi in hoc negotio ab amicis pericula denunciantur: vnum, ne mercator ille accepta mercede prodat fidem; meque in desertā aliquam insulam, aut etiam in altum præcipitet, ne transmissionis pactum vllis patefiat indicijs. Alterum, si ille steterit promissis, ne Præfectus vrbs in aduenam, qui contra Regis edicta sine fide publica eò se insi-

insi-

„ insinuauerit, edat exempla; meque aut
 „ cruciatibus affectum necet, aut in perpe-
 „ tuam redigat seruitutem. His ego peri-
 „ culis alia haud paulò maiora pericula
 „ oppono: quæ cæteros latent. Primum e-
 „ nim periculum est, ne de diuina bonitate
 „ ac prouidentia diffidamus: siquidem Dei
 „ vnus causa huc venimus, vt sacrosan-
 „ ctam eius legem, eiusdemque filium Ie-
 „ SVM CHRISTVM, humani generis Sal-
 „ uatorem, his gentibus prædicemus: cuius
 „ rei ipse mihi conscius est, qui hanc mihi
 „ mentem iniecit Deus. Proinde diuinæ
 „ nunc prouidentiaæ atque potestatis spem
 „ fiduciamque abiicere, propter discrimina
 „ quæ eius causam agenti impendere di-
 „ cantur, næ id haud paulo maius pericu-
 „ lum est existimandum, quam quicquid
 „ periculi mihi creare Dei atque hominũ
 „ hostes possunt. Præsertim verò cum ne-
 „ que dæmones ipsi, neque eorum satelli-
 „ tes ac ministri, quicquam nos lædere
 „ queant, nisi Dei permisso ac voluntate.
 „ Quid quòd, si Deus nostros conat⁹ pro-
 „ bat ac iuuat, non modò eiusdem nutu o-
 „ mnibus eripiemur periculis, sed etiam
 „ Christum Dominũ audiemus admonen-

*Inuictus
 periculis
 animus.*

tem: *Qui perdidit animam suam in hoc
 mundo propter me, inueniet eam? Quo-
 circa, cum hæc animi pericula longè ma-
 iora.*

lora corporis periculis iudicemus; satius
 ac tutius esse ducimus, per vitæ discrimi-
 na perrumpere, quàm in discriminẽ addu-
 cere animi salutem. Omnino deliberatũ
 est mihi in Sinas, Deo fauente, inuitis e-
 ius hostibus penetrare. *Nam si Deus pro*
nobis, quis contra nos? Magnum omnino
 adimus periculũ; si nihil aliud, perpetuæ
 seruitutis. Verumtamen hæc me cogita-
 tio consolatur, satius esse Dei causa ser-
 uitutem seruire, quàm crucis fugã per-
 trui libertate. Quibus sanè in verbis in-
 territus ad omnia pericula animus satis
 minet. Quantopere autẽ Xauerius quic-
 quid malorum est contemneret, apparet
 ex epistola ad Iacobum Pereriam, cuius
 clausulã suo subteximus loco. Haud mi-
 nor animi magnitudo aduersus Christia-
 norum hominum potentiam, quàm ad-
 uersus barbarorum minas ac terrores,
 fuit. Orã Comorinẽsis Præfectus, homo
 Lusitanus sanè potens, acerbè auareque
 imperabat neophytis. Qua re cognita,
 Xauerius minatus est homini, nisi hu-
 maniozem in posterũ se Christianis præ-
 beret, de eius iniurijs ac tyrannide cum
 Rege Lusitaniæ per literas expostulatu-
 rum. Lusitano item Duci nouos Chri-
 stianos iniuriosè tractãti denunciari per
 sociũ iussit, nisi crudelitate desisteret, fo-

re ipsum multo immaniolem Herode: quoniam ille corpora duntaxat innocentium puerorum, ipse etiam animas perderet. Id enim prorsus futurum, si, Patribus propter eius importunitatem ex illa ora digressis, infantes pueri interirent sine baptismo. Malacensi porrò Praefecto suum in Sinas iter per summam iniuriam peruicaciamque impediendi (vt supra diximus) demum patientia in seueritatem versa, sacris interdixit: eamque rem pro sacris ædibus pronuntiandam ritè curauit, vt cæteros in officio contineret similis ignominiaæ metus. Cæterùm nulla res magis incredibilem eius animi magnitudinem ostendit, quàm infinita quædam cupido Euangelij toto orbe terrarum circumferendi. Nam India vastitate non contentus, Malacam, Molucas insulas, Mauricam, Iaponiam, Sinas, omnem denique animo atque industria complexus est Orientem: omnes vtique terras deinde complexurus, si animi ardori vita respondisset. Vltima quippe Orientis tantaceleritate lustrauit, vt eius animo angusta videretur immensa vastitas Asiae.